

Jeffrey Archer

Adam en Eva

Vertaling Joost van der Meer & William Oostendorp

HarperCollins

Voor het papieren boek is papier gebruikt dat onafhankelijk is gecertificeerd door FSC® om verantwoord bosbeheer te waarborgen.

Kijk voor meer informatie op www.harpercollins.co.uk/green.

HarperCollins is een imprint van Uitgeverij HarperCollins Holland, Amsterdam.

Copyright © 2026 Jeffrey Archer

Oorspronkelijke titel: *Adam & Eve*

Copyright Nederlandse vertaling: © 2026 HarperCollins Holland

Vertaling: Joost van der Meer & William Oostendorp

Omslagontwerp: Villa Grafica

Omslagbeeld: © Shutterstock; © Freepik

Zetwerk: Mat-Zet B.V.

Druk: ScandBook Nørhaven, Denemarken, met gebruik van 100% groene stroom

ISBN 978 94 027 2153 9

ISBN 978 94 027 7846 5 (e-book)

NUR 302

Eerste druk oktober 2026

Originele uitgave verschenen bij HarperCollinsPublishers 2026.

Jeffrey Archer asserts the moral right to be identified as the author of this work.

HarperCollins Holland is een divisie van Harlequin Enterprises ULC.

® en ™ zijn handelsmerken die eigendom zijn van en gebruikt worden door de eigenaar van het handelsmerk en/of de licentienemer. Handelsmerken met ® zijn geregistreerd bij het United States Patent & Trademark Office en/of in andere landen.

Afbeeldingen binnenwerk en rechten: Superstock / Alamy Stock Photo, *Coronation Invitation. Appeal to the population of England*, © akg-images/SNA. Handtekening van Hitler, commons.wikimedia.org. Handtekening van Santayana, *Twenty-Fifth Anniversary Report (Report VII) of the Secretary of the Class of 1886 of Harvard College*, 1911, p. 202-203. Interview met Churchill door Rothay Reynolds, *Daily Mail*, 27 september 1930, Churchills conceptnotities voor een radiotoespraak aan Amerika op 28 april 1939 en fragmenten uit Churchills toespraak *We Will Fight on the Beaches* voor het Lagerhuis, alle gereproduceerd met toestemming van Curtis Brown, Londen, namens Portland Churchill Ltd © Winston S. Churchill / Portland Churchill Ltd.

www.harpercollins.nl

Elk ongeoorloofd gebruik van deze publicatie om generatieve kunstmatige-intelligentietechnologieën (AI-technologieën) te trainen is uitdrukkelijk verboden. De exclusieve rechten van de auteur en de uitgever worden hierbij niet beperkt. HarperCollins maakt tevens gebruik van de rechten onder Artikel 4(3) van de Digital Single Market Directive 2019/79 en het uitvoeren van tekst- en datamining op deze publicatie is niet toegestaan.

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Het e-book is beveiligd met zichtbare en onzichtbare watermerken en mag niet worden gekopieerd en/of verspreid.

Alle in dit verhaal voorkomende personen zijn ontleend aan de fantasie van de schrijver. Elke gelijkenis met bestaande personen berust op toeval.

1

11 november 1918

Hij lag te dromen toen er op de deur werd geklopt.

Bill Turner draaide zich om en begroef zijn hoofd in het kussen, nog steeds hopen dat het een droom was, maar het geklop negeerde zijn wensen. Het werd alleen maar harder en dringender. Met tegenzin en knippende ogen keek hij naar de wekker op het nachtkastje: 4.11 uur. Een van de gevaren als je huisarts was. Hij rustte nog een ogenblik, maar toen hij weer opkeek, was de wekker op 4.12 uur gesprongen, alsof hij het eens was met degene die aan het kloppen was.

Langzaam duwde de dokter zich overeind, en hij trok de dekens weg en plaatste voorzichtig zijn voeten op het tapijt. Hij deed zijn kamerjas en pantoffels aan, liep naar het raam en keek naar beneden, waar hij de butler van de graaf naar hem omhoog zag staren.

Mr Frampton had de familie Brancaster de afgelopen dertig jaar gediend als page, lakei, sous-butler en uiteindelijk als butler van de zevende, achtste en nu negende graaf. Hij was geen man die onder druk in paniek raakte, maar de uitdrukking op zijn gezicht verried een ongerustheid die de dokter nooit eerder had gezien.

Dokter Turner trok het raam omhoog en riep: 'Goedemorgen, Frampton!'

'De gravin is aan het bevallen,' zei Frampton zonder terug te groeten. 'De graaf heeft gevraagd of u zou kunnen –'

Voordat Frampton zijn zin kon afmaken, draaide Turner zich om en begon zijn kleren van gisteren aan te trekken. De gravin van Brancaster zou minstens zes weken te vroeg bevallen, dus hij had geen tijd te verliezen.

Terwijl de dokter zijn sokken en schoenen aantrok, keek hij even naar zijn vrouw, die zich niet had verroerd. Maar goed, zelfs een wereldoorlog kon Edna niet wakker krijgen.

Stilletjes sloot hij de slaapkamerdeur achter zich, waarna hij, nog steeds

zijn vest dichtknopend, de trap afholde. Nadat hij de onderste tree had bereikt, greep hij zijn dokterstas van het kastje in de hal en opende de voordeur.

De butler hield het achterportier van de stationair draaiende Rolls-Royce al open; ieder beetje tijdwinst telde.

‘Goedemorgen,’ herhaalde de dokter terwijl hij instapte.

‘Goedemorgen, *sir*,’ zei Frampton, die het portier sloot en voorin naast de chauffeur plaatsnam.

Dokter Turner zat nauwelijks toen de auto al in de richting van de Hall wegreed met een snelheid die hij niet eerder had meegemaakt. Terwijl de Silver Ghost over de landweggetjes snelde, nam de dokter een zakdoek uit zijn borstzak, bukte en begon zijn schoenen te poetsen. Hij had zich nooit ongeschoren en in kleding van de dag ervoor bij de graaf gepresenteerd, zelfs niet als het zijn zondagse goed was.

Hij ging weer rechtop zitten, en zijn gedachten keerden terug naar het urgentere probleem. De gravin van Brancaster had al twee doodgeboren baby’s gehad, twee jongetjes die weliswaar ter wereld waren gekomen, maar nooit het daglicht hadden gezien. Dokter Turner had de graaf geadviseerd om zijn vrouw niet voor een derde keer dezelfde beproeving te laten doorstaan, maar hoewel zijn edele heer zijn oordeel had aanvaard, had de gravin erop gestaan dat ze, ondanks de risico’s, nog een poging moesten ondernemen om de zo gewenste zoon en erfgenaam te krijgen. Sterker nog, al enkele maanden nadat hij als invalide van het front was teruggekeerd kondigde de negende graaf tegenover zijn verzamelde personeel trots aan dat de gravin in verwachting was. Hij zou nooit het woord ‘zwanger’ hebben uitgesproken.

Iedereen had zich verheugd over het nieuws, behalve de dokter, die zijn mond had gehouden. Wanneer de graaf ernaar werd gevraagd, zou hij gewoon ‘driemaal is scheepsrecht’ zeggen. Immers, als Anne van een zoon beviel, zou de jongen in de volheid der tijden niet alleen Brancaster Hall erven, samen met vierenhalfduizend hectare bouwland, maar ook – en dat was belangrijker – als de tiende graaf van Brancaster de titel overnemen. Zo niet, dan zouden de titel en het landgoed uiteindelijk overgaan naar de jongere broer van de graaf, Dudley, die zowel door de staf als de familie werd beschreven als het zwarte schaap van de familie.

Toen de Hall in zicht kwam, staarde dokter Turner uit het raampje naar het prachtige, door architect Andrea Palladio ontworpen landhuis, dat het landschap domineerde zo ver het oog reikte; met zijn vier identieke gevels

en een portiek met Ionische zuilen, bekroond door een halfronde koepel, schiep het één harmonieus geheel.

De Rolls-Royce kwam met een schok tot stilstand op het grindpad voor de deur, en dokter Turner sprong eruit voordat Frampton het achterportier kon openen. Hij rende het bordes op, trof de voordeur al geopend aan en kon zonder zijn pas in te houden de grote hal door lopen en omhoog de brede marmeren trap op, langs portretten van de acht vorige graven van Brancaster.

Lang voordat hij de negende houder van de titel bereikte, hoorde de dokter vanuit de slaapkamer geschreeuw.

Buiten de slaapkamer van zijn echtgenote ijsbeerde Charles Clarence Arthur Pierpoint Brancaster door de gang terwijl twee jonge labradors de wacht hielden bij de deur.

Dokter Turner wierp een blik naar de graaf. Zijn gebruikelijke zelfvertrouwde houding had plaatsgemaakt voor een ongeruste uitstraling die zijn jeugd onthulde. Inderdaad, de negende graaf van Brancaster was pas begin dertig, na de titel te hebben overgenomen van zijn te vroeg aan longkanker gestorven vader.

Zodra hij de dokter zag, kwam de graaf abrupt tot stilstand. 'U bent er, goddank,' waren de enige woorden die hij sprak.

'Goedemorgen, *my lord*,' zei dokter Turner, en hij schonk de graaf een lichte buiging voordat hij hem straal voorbijliep en de grote slaapkamer betrad.

Hij sloot de deur achter zich en haalde diep adem terwijl hij zich naar zijn patiënt repte.

Het tafereel dat zich voor zijn ogen afspeelde vertelde de dokter alles wat hij moest weten. Terwijl de gravin een zwakke kreun slaakte, wendde hij zich tot de vroegvrouw, die hem verraste met de woorden: 'Het kan weleens een tweeling zijn.'

De dokter knikte.

Het volgende kwartier werd besteed aan een wanhoopspoging om het leven van de gravin te redden, maar haar kreten werden met de minuut zwakker, tot ze ten slotte stilviel.

Dokter Turner voelde haar pols, een nutteloze exercitie omdat zijn patiënt deze wereld al had verlaten. Zijn enige doel was nu het redden van de tweeling.

Vlug pakte hij een scalpel uit zijn tas en begon de baarmoeder open te snijden. Voorzichtig en zachtjes verwijderde hij een gerimpeld jongetje, dat onder de huidsmeer zat. Zijn oogjes gingen niet open, en enkele ogenblikken later werd hij gevolgd door een meisje wier oogjes wel opengingen, maar dat zo klein was dat dokter Turner ervan uitging dat ze net als haar broertje geen hoop op leven kon koesteren.

Bill Turner wachtte enkele minuten voor hij de gang op stapte om de aanstaande vader onder ogen te komen. Hoe vertelde je de graaf dat hij zijn vrouw en een zoontje had verloren, maar dankbaar moest zijn dat hij een dochtertje had? Niet dat hij er zeker van kon zijn dat ze het zou overleven.

Charles Brancaster hield op met ijsberen en keek met een hoopvolle blik op.

‘Het spijt me de brenger van zulk slecht nieuws te zijn, my lord,’ sprak de dokter zacht, ‘maar ik heb de gravin niet kunnen redden. Een van de kinderen heb ik echter levend ter wereld kunnen brengen.’

‘Eentje?’ herhaalde de graaf versuft.

‘Ja, een meisje, voor wie we moeten bidden dat ze zal leven.’

‘En het andere kind?’ vroeg de graaf.

‘Een jongetje,’ zei dokter Turner, ‘dat helaas doodgeboren is. Ik kon niets doen om hem te redden.’

Toen de graaf eindelijk weer sprak, waren zijn woorden nauwelijks te verstaan.

‘Een jongetje, zegt u?’

De dokter knikte.

Verder werd er geen woord meer gewisseld, want de dokter kon niets meer doen om de pijn te verlichten. Hij had genoeg geboorten bijgewoond die op een trieste manier waren geëindigd om goed te weten wat de graaf doormaakte.

Hadden de graaf en gravin maar naar zijn advies geluisterd, dacht hij, terwijl hij aanvaardde dat het woord 'tweeling' nooit meer in in dit huis mocht worden uitgesproken.

Nog eens twee uur verstreken voordat dokter Turner de Hall eindelijk kon verlaten, na alles gedaan te hebben wat hij kon voor zijn laatste patiënt. Hij droeg de leiding over aan de vroedvrouw en werd langzaam terug naar huis gereden, waar zijn vrouw inmiddels wakker bleek.

Terwijl hij zijn kleren van gisteren uittrok, vroeg Edna: 'Wie liet jou op zo'n onchristelijk uur opstaan?'

Hij vertelde zijn vrouw over het tragische overlijden van de gravin en haar zoontje, en over de geboorte van een meisje. 'Maar,' zei hij bijna fluis-terend, 'het zal me verbazen als die kleine meid de avond haalt.'

'Wat verdrietig,' zei Edna. 'Hadden de graaf en gravin maar geluisterd naar jouw waarschuwingen –'

De dokter bracht een vinger naar zijn lippen. 'Ik wou dat ik meer had aangedrongen,' gaf hij toe. 'Misschien had ik dat wel gedaan met een minder belangrijke patiënt. Laten we hopen dat het meisje nog leeft wanneer ik later vandaag terugkeer naar de Hall, maar ik zou er niet op rekenen.'

Zijn vrouw ging het ontbijt klaarmaken terwijl hij de badkamer in verdween. Hij scherpte zijn scheermes aan de dikke leren riem die aan de muur hing, zeepte zijn gezicht in en begon de stoppels van een dag oud te verwij-deren. Terwijl hij nadacht over de pasgeborene en haar overlevingskansen, sneed hij zichzelf.

Nadat hij snel in de spiegel had gekeken, liep hij terug naar de slaapka-mer en trok een donker pak met een dubbele rij knopen aan en een wit over-hemd van Van Heusen met een gesteven kraag, dat zijn vrouw voor hem had klaargelegd.

Toen hij weer beneden kwam, zag hij de ochtendkrant op de mat liggen. De voorpagina bracht een glimlach op zijn gezicht.

DUITSLAND TEN ONDER

ONMIDDELLIJKE OVERGAVE

ENIGE MANIER OM TOTALE VERNIETIGING TE VOORKOMEN

**TOESPRAAK
MR LLOYD GEORGE**

Hij nam plaats aan de keukentafel en begon het artikel te lezen. De wapenstilstand zou die ochtend worden ondertekend. Eindelijk iets om je over te verheugen.

Zijn vrouw viste een drieënhalve minuut gekookt ei uit de steelpan en plaatste het in het eierdopje van haar man. Hij pakte een lepel op, tikte stevig op het ei en verwijderde handig de bovenkant van de eierschaal, waarna hij toezag hoe er een straaltje eigeel langs liep.

‘Perfect,’ zei hij, net op het moment dat er weer op de deur werd geklopt.

Met een diepe zucht legde dokter Turner zijn lepel neer, ervan uitgaand dat Mr Frampton was teruggekeerd om zijn grootste angst te bevestigen.

Toen hij zich de keuken uit haastte en de voordeur opende, stond niet de butler op de drempel maar een landarbeider, met zijn pet in de hand en het hoofd gebogen.

‘Preston is het, toch?’ informeerde de dokter.

‘Ja, sir. Sorry dat ik u op dit tijdstip lastigval, maar ik denk dat mijn Maisie op het punt van bevallen staat.’

De dokter was zich er terdege van bewust dat ‘mijn Maisie’ onder het toezien oog van Frampton in de Hall werkzaam was, terwijl haar man, Tom, de hoofdherder van de graaf was. Maar goed, bijna ieder gezin in het dorp had wel iemand die voor de graaf werkte.

Dokter Turner liet zijn ontbijt staan, pakte andermaal zijn dokterstas van het kastje in de hal, stapte naar buiten en trok de deur achter zich dicht.

‘Dit wordt je eerste, als ik het me goed herinner,’ zei hij toen Preston naast hem plaatsnam op de voorbank van zijn Bullnose Morris.

‘Ja, sir,’ reageerde Preston.

‘Je hoopt ongetwijfeld op een jongetje,’ zei Preston. *Net als de graaf*, wilde hij eraan toevoegen, maar hij hield op tijd zijn mond.

‘Ik heb liever een meisje,’ zei Preston, ‘zodat ze nooit naar de oorlog hoeft te gaan.’

‘Dan heb je het nieuws waarschijnlijk nog niet gehoord,’ zei de dokter terwijl hij naar de landarbeidershuisjes aan de andere kant van het landgoed reed.

‘Welk nieuws?’ vroeg Preston, die nooit een krant las en geen radio bezat.

‘Duitsland heeft zich eindelijk overgegeven en de wapenstilstand zal om elf uur deze morgen worden ondertekend in een spoorrijtuig in het Franse bos van Compiègne.’

Preston haalde zijn schouders op. ‘Maar hoelang duurt het voordat die moffen weer beginnen?’

Dokter Turner onthield zich van een mening terwijl hij voor Toms woning stopte.

De eerste gedachte van de dokter toen hij uitstapte was dat het contrast tussen Brancaster Hall en de kleine cottage met rieten dak van de schapenhouder niet groter kon zijn. Geen butler die het achterportier van een Rolls-Royce openhield. Geen grootse marmeren trap om te beklimmen. Geen vroedvrouw die op hulp wachtte. Geen labradors die de wacht hielden, alleen een slapende collie naast het bed, de ogen gesloten, de kop rustend tussen zijn poten.

Maisie Preston beviel van haar kind aan het eind van de negende maand en ze gilte niet één keer. De dokter ging op een kalme en afgewogen manier te werk om de geboorte bij te staan en was opgelucht toen hij een hoofdje, met de ogen wijd geopend, zag verschijnen. Een jongetje dat keek alsof hij niet kon wachten om zijn leven te beginnen. Hij begon te schreeuwen, net op het moment dat de plaatselijke kerk zijn klokken begon te luiden – het teken dat de wapenstilstand was ondertekend en de oorlog voorbij was. De hond sprong op, rekte zich uit en kwispelde met zijn staart.

Dokter Turner vertrok pas toen de moeder het kindje, dat tevreden sliep na zijn eerste maal, in haar armen wiegde.

Bij het verlaten van de cottage keek de dokter op zijn horloge: twintig over elf. Hij besloot terug te keren naar de Hall om te zien hoe zijn andere patiënt het maakte. Tijdens de autorit zag hij dat een paar schapen uit hun kooi waren ontsnapt. De vogels tjlpten uit volle borst, alsof zelfs zij wisten dat de oorlog afgelopen was. Hij passeerde meerdere landarbeiders die feest aan het vieren waren; een of twee van hen zaten er al behoorlijk doorheen, ook al was het nog geen middag.

Toen hij de smeedijzeren hekken met wapenmotief naderde, viel hem onwillekeurig op dat de familievlag op het dak van Brancaster Hall halfstok hing. Hij deed een stil gebed in de hoop dat hij die morgen niet een derde overlijdensakte zou hoeven tekenen.

2

Januari 1919

Slechts één persoon betrad zonder kloppen de studeerkamer van de graaf.

Charles draaide zich om en kwam onmiddellijk overeind toen de deur openging, en hij ging pas weer zitten toen zijn moeder aan de andere kant van zijn bureau had plaatsgenomen.

Haar gezicht deed vermoeden dat dit geen informeel bezoekje was.

De gravin-douairière had altijd een belangrijke rol gespeeld in Charles' leven, niet in de laatste plaats omdat hij de titel op zo'n jonge leeftijd had verworven. Ze woonde nog altijd in Brancaster Hall, waar de oostvleugel haar domein was geworden. Maar in de drie maanden na het voortijdige overlijden van zijn vrouw was Charles nog meer op haar oordeel gaan vertrouwen. Het was de gravin-douairière die snel een kinderjuffrouw voor haar kleindochter in dienst had genomen om alle taken van een surrogaatmoeder op zich te nemen.

De graaf zou haar eeuwig dankbaar zijn. Het verlies van Anne viel hem zwaar, en hij was niet opgehouden na te denken over hoe het zou kunnen zijn gelopen, als hij maar het wijze advies van de dokter in acht had genomen en minder zelfzuchtig was geweest. Hij had moeten proberen om Anne wat fanatieker over te halen – had zich nooit moeten laten vermurwen om haar nog één poging te laten doen. Hoe onbelangrijk leek het krijgen van een zoon en erfgenaam nu hij de enige vrouw van wie hij ooit had gehouden en de zoon naar wie ze beiden zo hadden verlangd had verloren.

'Ik zou graag een voorstel doen,' zei zijn moeder.

Charles vroeg zich af waarom de voorstellen van zijn moeder altijd als aankondigingen overkwamen, maar het leek hem beter om te zwijgen.

'Misschien weet je het, misschien ook niet,' ging ze verder, 'maar een nakomeling van een van jouw landarbeiders werd op dezelfde dag geboren als je dochter.'

Dat wist hij niet, maar hij bleef luisteren, wetend dat zijn moeder de tijd zou nemen om tot de kern te komen.

‘Volgens mij zou het een schitterend idee zijn,’ zei de gravin-douairière, ‘als de dominee beide kinderen op dezelfde dag doopt.’

Charles wilde bezwaar maken, maar zijn moeder was nog niet uitgepraat.

‘Aangezien de oorlog die een einde moest maken aan alle oorlogen nu achter ons ligt, moeten we het feit onder ogen zien dat er aan de horizon een nieuwe orde gloort. En gezien de omstandigheden is het voor jou misschien verstandig als je het voortouw neemt in plaats van je de twintigste eeuw in te laten sleuren,’ opperde de gravin-douairière. ‘Probeer te onthouden dat meerdere mannen van jou leven hebben opgeofferd voor de zaak en niet naar hun thuisland zijn teruggekeerd.’

Dit was iets waar de graaf zich terdege van bewust was, maar hij reageerde niet.

‘Ik lees steeds in de pers,’ vervolgde zijn moeder, ‘dat de vakbonden hun spierballen willen laten zien, dus misschien zou het voor jou beter zijn als je werd gezien als een welwillende werkgever in plaats van een rechtmatige huurbaas.’

‘Ik ben het helemaal met u eens,’ zei Charles, ook al klonk hij totaal niet overtuigd.

De gravin-douairière liet zich niet voor de gek houden, maar wist heel goed dat ze de overhand had. ‘Je hoeft je geen zorgen te maken over het geval, mijn liefste,’ verzekerde ze hem. ‘Je kunt de details aan mij overlaten.’

Daar twijfelde hij niet aan. ‘Wat is de naam van het andere kind?’ vroeg hij.

‘Ik heb geen idee,’ gaf de gravin-douairière toe, ‘maar daar komen we bij de doop vast wel achter.’

Toen de dominee haar kwam vertellen dat Adam tegelijkertijd met Lady Evelina zou worden gedoopt, kon ze haar verrassing niet verbergen. Maar ze was ook opgetogen, en ze kon niet ophouden om het iedereen die ze tegenkwam te vertellen, terwijl haar man er het zwijgen toe deed.

Mr Frampton keek verbaasd op, maar zei niets.

Op de dag van de dubbele doopplechtigheid was de parochiekerk van Brancaster afgeladen vol. Aan een kant van het middenpad zat de gravin-douai-

rière naast haar oudste zoon Charles, graaf van Brancaster. Aan het uiteinde van de rij zat de kinderjuffrouw, die zich niet geheel succesvol vastklampte aan de dochter van de graaf.

Op de tweede rij – orde was alles in het huishouden van de Brancasters – zat de weledelachtbare Dudley Brancaster, de broer van de graaf, met zijn echtgenote, Susanna, niet langer in staat het feit te verbergen dat ze zwanger was. Op de derde rij: Mr Jack Whittingdale, raadsman van de familie, gezeten naast zijn echtgenote Winifred, met dokter Turner en Edna rechts van hen. De enige andere in die rij was Mrs Victoria Fraser, weduwe van wijlen majoor Arthur Fraser, drager van het Militaire Kruis, de beste vriend van de graaf, die slechts dagen voordat de vijandelikheden waren gestaakt was gesneuveld tijdens de aanval op Forêt Mormal.

De beheerder van het landgoed, Iain Munro, bezette samen met zijn vrouw en twee kinderen de kerkbank erachter. Achter hen zat Frampton naast de huishoudster, Mrs Sullivan. De hoofdtuinman, kok en sous-butler zaten op de achterste banken, zich welbewust van hun plaats.

Zo was het altijd geweest.

Maar niet voor lang meer.

Aan de andere kant van het middenpad zaten Mr en Mrs Tom Preston, met het hoofd gebogen, zij het niet in gebed. Mrs Preston hield haar zoontje, dat tuurde naar de mensen uit de hogere klasse aan de andere kant van het gangpad, stevig vast, terwijl Maisies moeder en jongere zus, Rose, helemaal vertederd waren door hem. Achter hen, in willekeurige volgorde, zaten Toms vrienden en hun echtgenotes, voor wie ‘wie het eerst komt, die het eerst maalt’ aan de orde van de dag leek te zijn. Ze waren allemaal op hun zondagse best gekleed, wat bleekjes afstak tegen de op maat gemaakte kleding aan de andere kant van het middenpad.

De rest van de banken zat vol met parochianen, van wie niet iedereen regelmatig op zondag naar de kerk kwam, maar dit was een gelegenheid die niemand wilde missen. Verschillende vrouwen zaten alleen, wat iedereen herinnerde aan de verwoestingen van de oorlog.

De dominee, de zeer eerbiedwaardige Simon Townsend, had tijdens de oorlog gediend als aalmoezenier in het regiment van de graaf, waarna hij was teruggekeerd om de betrekking van dominee van Brancaster op zich te nemen, een felbegeerde functie.

Terwijl de congregatie bleef zitten, ging de dominee op de altaartreden

staan en wachtte hij tot de kerkklok elf keer sloeg. Toen het klokgelui op-
hield, begon hij de dienst met een zegen: 'De gratie, genade en vrede van
God onze Vader en de Heer Jezus Christus zijn met u.'

'En met u,' reageerde de congregatie in koor.

Na gebeden nodigde de dominee zijn gemeente uit om naar loflied num-
mer 332 te bladeren. Zodra het orgel klonk, zong de congregatie uit volle
borst, maar niet volledig in koor:

'Oh God, our help in ages past, Our hope for years to come...'

Na de hymne nodigde de dominee de twee gezinnen en de peetouders uit
om zich met hem bij het doopvont te vervoegen voor de plechtigheid, wat
niet meer dan een teken bleek te zijn voor het dochttertje van de graaf om in
tranen uit te barsten.

Toms zoontje keek even met een lichte zweem van afkeuring in haar
richting.

Staand bij het altaar naast zijn hoofdherder en een keukenmeid, terwijl
hij met zelfs minder succes dan de kinderjuffrouw trachtte het kindje in zijn
armen te troosten, voelde de graaf zich niet op zijn gemak.

Na het kindje te hebben verlost doopte de dominee zijn vinger in het hei-
lige water, waarna hij zich wendde tot haar peetouders met de woorden:
'Welke naam geeft u dit kind?'

'Evelina Charlotte Elizabeth Pierpoint Brancaster,' antwoordden Jack
Whittingdale en Victoria Fraser in koor.

'Ik doop u in de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Amen,'
verkondigde de dominee.

Dit zorgde er alleen maar voor dat mevrouw haar protest meerdere deci-
bellen luider liet klinken, opdat niemand vergeten zou dat zij hier de be-
langrijkste attractie was.

De dominee richtte zijn aandacht vlug op het jongetje, dat in aanwezig-
heid van Lady Evelina stil was gebleven. Voorzichtig nam de predikant het
kindje over van Maisie. Hij doopte zijn vinger weer in het heilige water en
informeerde andermaal naar de naam van het kind.

'Adam Thomas Preston,' antwoordden zijn twee peetouders.

'Ik doop u in de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Amen,'
verklaarde de dominee.

De eerwaarde Townsend maakte vervolgens het teken van het kruis op
de voorhoofdjes van de twee kinderen en verkondigde: 'We nemen deze bei-

de kinderen op in de gemeente van Christus' kudde en tekenen hen met het kruis... Amen.'

'Amen,' antwoordde de kerkgemeente.

Nadat de dominee de laatste zegen had uitgesproken, ging de graaf de verzamelde menigte voor de kerk uit, met de gravin-douairière aan zijn arm en de kinderjuffrouw met Lady Evelina in haar armen.

De familie Preston bleef zitten tot de dominee een knikje gaf, en daarna liepen ze achter het personeel van de graaf het kerkhof op, kort daarna gevolgd door de rest van de kerkgemeente.

Degenen die rechts van het middenpad hadden gezeten zetten hun hoed op, trokken hun jas aan en begaven zich in een scala van auto's en koetsen naar Brancaster Hall om in de galerie Hendrik de Achtste te genieten van champagne en hapjes, terwijl de links zittende mensen met de pet in de hand naar de Brancaster Arms kuierden voor een pint plaatselijk bier en een ham- of kaassandwich.

Alleen de eerwaarde Simon Townsend en dokter Bill Turner waren bij beide feestjes aanwezig.

De gravin-douairière wierp een blik door de afgeladen balzaal en was tevreden met de opkomst van de notabelen, die getuige waren geweest van de doop van haar kleindochter.

Verscheidene gasten hadden een grote afstand afgelegd om bij deze vreugdevolle gelegenheid aanwezig te zijn, en het gelach en de geheven glazen vormden een contrast met de laatste keer dat ze hier waren geweest na de uitvaart van Charles' echtgenote Anne.

De enige opvallend afwezige was de jongste zoon van de gravin-douairière, Dudley, die al naar Londen was vertrokken – voor dringende zaken – en het aan zijn vrouw overliet om de vieringen bij te wonen.

Tweede zonen van een familie van adel – naar wie vaak met de term *spares*, reserves, werd verwezen – konden in de beste omstandigheden voor problemen zorgen, en de weledele Dudley Cecil Oliver Pierpoint Brancaster vormde hierop geen uitzondering. Hij bracht zijn tijd liever door in de nachtclubs van Londen, waar hij zijn toelage en de bruidsschat van zijn nieuwe echtgenote vergokte, dan dat hij zijn plichten vervulde.

Dudley was geboren in 1888, twee jaar na zijn broer Charles, en had zich ondanks zijn moeders inspanningen ontpopt tot een, in haar woorden, 'zin-

loze nietsnut', hoewel ze moest toegeven dat hij geen charme ontbeerde, of de kunst om mensen van een lagere rang over te halen zijn bevelen op te volgen. Hij had haar aangeboren sluwheid geërfd, maar niets van haar wijsheid of gezond verstand.

Dudley had een Miss Susanna Roach gehuwd, die mooi noch pienter was. Maar ze was wel de dochter van een geslaagde wapenhandelaar uit Birmingham, wat Dudley in staat stelde om zijn zinloze leven voort te zetten, zonder enige suggestie dat hij ooit een dag zou werken.

En nu droeg Susanna Dudleys kind.

De gravin-douairière hoefde er niet aan te worden herinnerd dat, mocht Susanna van een jongetje bevallen, niet alleen de titel maar ook het landgoed naar Dudley en daarna naar zijn zoon zou overgaan als Charles overleed. Elke avond viel de gravin-douairière op haar knieën om te bidden dat Susanna een dochter zou krijgen, maar ze was niet bereid om het helemaal aan de Almachtige over te laten. Met dit in gedachten had ze al een shortlist van kandidaten die in aanmerking kwamen om de volgende gravin van Brancaster te worden, zonder dat Charles in de gaten had wat ze in haar schild voerde. Ze zou natuurlijk een passende periode moeten laten verstrijken voordat ze haar plan in werking kon zetten. Het zou allemaal om de timing draaien.

Haar gedachten werden verstoord toen Charles op haar af kwam kuieren. 'Mama, ik denk dat we het eens kunnen zijn,' zei hij, 'dat de doop naar tevredenheid is verlopen, hoewel ik nog steeds niet begrijp waarom u vond dat dat joch van Preston er ook bij moest zijn.'

'Ik denk dat ik mijn redenen volkomen duidelijk heb gemaakt,' zei ze, en ze nipte van haar drankje. Ze had het glas champagne geweigerd ten faveure van haar vaste dubbele gin-tonic. 'En ik denk dat jouw huurders en werkgevers het gebaar allemaal goedkeurden. Goed, mag ik vragen met welke van mijn kleindochters drie namen ik haar zou moeten aanspreken?'

'Evelina,' zei de graaf zonder aarzeling.

'De voornaam van mijn lieve moeder, hoe toepasselijk.'

'Ik ben heel blij dat u het goed vindt, mama,' zei de graaf, en hij bracht zijn glas champagne omhoog.

'Je hebt nog niet de leeftijd bereikt, Charles, waarop je mij sarcastisch kunt bejegenen,' berispte de gravin-douairière hem. Ze keek even rond en zag dat Lady Evelina aan het haar van haar kinderjuf trok. 'Misschien wordt zij wel de eerste vrouw in onze familie die gaat studeren.'

‘God verhoede dat,’ zei de graaf, waarna hij weer op de vingers werd getikt.

‘Ik mag dan ouderwets zijn, Charles, jij bent wat ze tegenwoordig een “oudbakken pietlut” noemen. Als je jou in het Hogerhuis hoort spreken, zou je denken dat je drie keer zo oud bent. Soms vrees ik dat jij je er volkomen onbewust van bent dat de oorlog dingen heeft veranderd. Vergeet niet: wanneer Evelina opgroeit, zal ze mogen stemmen.’

‘Niet voor haar dertigste,’ bracht de graaf zijn moeder in herinnering, ‘en dan alleen als ik voldoende aan haar nalaat. Een wijziging van de wet Representation of the People, die ik met graagte ondersteunde toen die in het Hogerhuis werd behandeld.’

‘Misschien is er nog een oorlog voor nodig om dat te veranderen,’ merkte zijn moeder op terwijl Frampton haar lege glas verving door een verse gintonic. ‘Als de oorlog één ding heeft bewezen,’ zei ze, ‘dan was het dat vrouwen meer dan een belangrijk aandeel hadden in de eindoverwinning, dus het minste wat ze mogen verwachten is dat ze kiesrecht krijgen – Victoria is hiervan een schoolvoorbeeld.’

Charles keek even naar Mrs Fraser, die aan de andere kant van de zaal stond te kletsen met dokter Turner. Victoria was enkele maanden voordat de oorlog uitbrak getrouwd met de oudste vriend van Charles, Arthur, maar hun tijd samen was van korte duur geweest. Slechts dagen voordat de oorlog eindigde was Arthur gesneuveld. Charles was zelfs nog aan het bijkomen van het nieuws van het overlijden van zijn beste vriend toen hij zijn vrouw verloor. Als Arthur nog had geleefd, zou hij zeker een van Evelina’s peetvaders zijn geweest.

Zijn moeder had gelijk toen ze zei dat Victoria een schoolvoorbeeld was. Tijdens de oorlog had ze bij de plaatselijke school een baan als lerares aangenomen, want veel leerkrachten stonden niet langer met een krijtje in de hand voor de klas, maar zaten vast in de loopgraven, wachtend op het bevel om daaruit te klauteren. Arthur had achter de baatzuchtige beslissing van zijn vrouw gestaan om haar rol in de oorlogsinspanning te spelen.

‘Maar de gemiddelde vrouw lijkt in niets op Victoria,’ zei Charles, zich weer tot zijn moeder wendend.

‘Nou,’ antwoordde ze met een flauwe glimlach, ‘dat is tenminste iets waarover we het eens kunnen zijn.’